

Lainsäädäntöneuvos Sami Kiriakos

Lausunto

10.3.2025

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi patruunoiden komponenttien viennin luvanraisuudesta sekä ampuma-aselain ja rikoslain 46 luvun 1 §:n muuttamisesta (HE 1/2025 vp)

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikkoasiassa. Oikeusministeriö toteaa asiassa kunnioittavasti seuraavan.

Esityksessä ehdotetaan täydentävää sääntelyä Euroopan unionin pakoteasetukseen (EU) N:o 833/2014 ja asevientiasetukseen (EU) N:o 258/2012 siten, että patruunoiden komponenttien vienti olisi luvanvaraista. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki patruunoiden komponenttien viennin luvanvaraisuudesta sekä muutettavaksi rikoslakia ja ampuma-aselakia.

Kun patruunoiden komponenttien vienti tulisi ehdotetun lain nojalla Suomessa luvanvaraiseksi, niiden vienti EU:n pakotteiden kohteena olevaan valtioon tulisi samalla näiden pakotteiden nojalla kielletyksi. Tämä johtuu siitä esityksessä esiin tuodusta syystä, että pakoteasetuksessa tällainen vienti kyseisiin valtioihin on kiellettyä vain, jos vienti on säädetty kansallisessa laissa luvanvaraiseksi (edellä viitatus pakoteasetuksen 2 aa artiklan 1 kohta, jossa on viittaus asevientiasetuksen liitteeseen I).

Kuten esityksen perusteluissakin on todettu, hallitus on 12.12.2024 antanut eduskunnalle esityksen rikoslain 1 luvun 11 §:n ja 46 luvun muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 202/2024 vp). Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla annettujen pakoteasetusten ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan nojalla annettujen pakotepäätösten kansallisen täytäntöönpanolain

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

rikkominen olisi tämän mukaisesti jatkossa rangaistavaa rikoslain 46 luvun 3 a – 3 d §:n nojalla pakoterikoksina. Tästä seuraa, että esityksen 1/2025 vp mukaisen lainsäädännön tultua voimaan patruunoiden komponenttien luvaton vienti pakotteen vastaisesti tulisi rangaistavaksi pakoterikoksina, jos eduskunta hyväksyy esityksessä 202/2024 vp ehdotetut lainmuutokset.

Hallituksen esityksessä 1/2025 vp ehdotetaan myös, että patruunoiden komponenttien vienti ilman lupaa olisi rangaistavaa säännöstelyrikoksena ehdotetun rikoslain 46 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohdan nojalla. Oikeusministeriö pitää esityksessä ehdotettua rikoslain muutosta perusteltuna ja riittävän täsmällisenä.

Edellä todetun mukaisesti ehdotettu rikoslain 46 luvun 1 §:n 1 momentin 10 kohta voisi oikeusministeriön käsityksen mukaan tulla sovellettavaksi HE 202/2024 vp:ssä ehdotettujen pakoterikossäännösten voimaan tultua käytännössä lähinnä sellaiseen luvattomaan vientiin, jossa ei ole kysymys pakotteiden rikkomisesta. Kysymys lienee tällöin yleensä luvattomasta viennistä sellaiseen EU:n ulkopuoliseen valtioon, joka ei ole pakotteiden kohteena. Oikeusministeriö katsoo, että tämä ehdotetun 10 kohdan soveltamisalaa koskeva seikka voi olla hyvä todeta selvyyden vuoksi myös hallintovaliokunnan mietinnössä. Jos yksittäistapauksessa samaan tekoon soveltuisi useampi rangaistus-säännös, kuten säännöstelyrikosta ja pakoterikosta koskeva, noudatettaisiin lain soveltamisessa yleisiä lainkonkurrenssioppeja.